

กาญจนา จันทบุผา 2551: การวิเคราะห์รูปแบบนันทนาการและประสบการณ์นันทนาการของ
ผู้มาเยือนแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(อุทยานและนันทนาการ) สาขาอุทยานและนันทนาการ ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภวรรณ ฐานะกาญจน์, Ph.D. 159 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบนันทนาการและประสบการณ์นันทนาการของผู้มา
เยือนแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เปรียบเทียบประสบการณ์นันทนาการที่พึงปรารถนา
กับประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับจริงจากการไปเยือนแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติ เปรียบเทียบ
ประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับจริงจากการไปเยือนแหล่งนันทนาการแต่ละแห่ง และศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับกับความพึงพอใจโดยรวมและความต้องการกลับมาเยือน โดยใช้
แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้มาเยือนจำนวน 500 คน จากแหล่งนันทนาการที่เป็นตัวแทนพื้นที่ศึกษา 5 แห่ง
คือ ไปงน้ำร้อนท่าปาย ถ้ำน้ำลอด น้ำตกผาเสื่อ หุบข้าวตองคอยแม่อุคค และถ้ำปลา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
พรรณนา การวิเคราะห์ปัจจัย การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองประชากรแบบจับคู่ การวิเคราะห์
ความแปรปรวน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนส่วนใหญ่ไม่เคยมาเยือนพื้นที่ศึกษามาก่อน ใช้เวลาในแหล่งนันทนาการ
ประมาณ 1 ชั่วโมง 25 นาที โดยมีกิจกรรมชมทิวทัศน์เป็นกิจกรรมนันทนาการที่ผู้มาเยือนคาดหวังและเข้าร่วม
มากที่สุด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสามารถจำแนกกลุ่มประสบการณ์นันทนาการที่พึงปรารถนาได้ 5 กลุ่ม คือ
1) ด้านความเป็นอิสระ การผ่อนคลายความเครียด และพัฒนาจิตใจ 2) ด้านการผจญภัย ความท้าทาย การบุกเบิก
สิ่งใหม่ และพัฒนาสมรรถภาพร่างกาย 3) ด้านความสนุกสนาน การได้พบเห็นสิ่งใหม่ และหลีกเลี่ยงจากสภาพที่
จำเจ 4) ด้านการแสดงออกซึ่งความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ และ 5) ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
(cumulative percentage of variance = 58.42) และสามารถจำแนกกลุ่มประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับได้ 4
กลุ่ม คือ 1) ด้านความเป็นอิสระ การผ่อนคลายความเครียด และพัฒนาจิตใจ 2) ด้านการผจญภัย ความท้าทาย
การบุกเบิกสิ่งใหม่ และพัฒนาสมรรถภาพร่างกาย 3) ด้านความสนุกสนาน การได้พบเห็นสิ่งใหม่ และหลีกเลี่ยง
จากสภาพที่จำเจ และ 4) ด้านการแสดงออกซึ่งความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ (cumulative percentage of
variance=55.39) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์นันทนาการที่พึงปรารถนากับ
ประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับ พบว่า มีประสบการณ์นันทนาการเพียง 16 คู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติจากตัวแปรทั้งหมด 28 คู่ การเปรียบเทียบประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับทั้ง 4 กลุ่มจากการไปเยือนแหล่ง
นันทนาการแต่ละแห่ง พบว่า มี 3 กลุ่มประสบการณ์นันทนาการที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้าน
ความเป็นอิสระ ผ่อนคลายความเครียด และพัฒนาจิตใจ ($F=0.032$; $Sig.=.003$) ด้านการผจญภัย ความท้าทาย การ
บุกเบิกสิ่งใหม่ และพัฒนาสมรรถภาพร่างกาย ($F=3.877$; $Sig.=.004$) ด้านความสนุกสนาน การได้พบเห็นสิ่ง
ใหม่ และหลีกเลี่ยงจากสภาพที่จำเจ ($F=4.566$; $Sig.=.001$) และประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับมีความสัมพันธ์
กับความพึงพอใจโดยรวมและความต้องการกลับมาเยือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กาญจนา จันทบุผา
ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

21 / 12 / 57

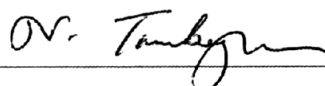
Kanchana Jantabupha 2008: Analysis of Recreation Patterns and Recreation Experiences of Visitors to Nature-based Recreation Areas in Mae Hong Son Province. Master of Science (Parks and Recreation), Major Field: Parks and Recreation, Department of Conservation. Thesis Advisor: Assistant Professor Noppawan Tanakanjana, Ph.D. 159 pages.

The objectives of this study were to study recreation patterns and recreation experiences of visitors to nature-based recreation areas in Mae Hong Son province, to compare desired recreation experiences with actual experiences in visiting the recreation areas, to compare recreation experiences gained from each of recreation area and to test the relationship between recreation experiences with overall satisfaction and the need for revisit the recreation areas. Questionnaires were used to collect data from 500 visitors who visited 5 represented recreation areas including Tha Pai Hot Spring, Num Lod Cave, Pha Sua Waterfall, Wild Sun Flower Field Doi Mae U-Kho and Pla Cave. The survey data were analyzed by descriptive statistics, Factor Analysis, Paired Samples t-test, Analysis of variance and Correlation Analysis.

The study found that most visitors had no experience in visiting the recreation areas before and their average time spending for this visit was 1 hour and 25 minutes. Sightseeing was the recreation activity that most visitors desired and engaged in when they visited the recreation areas. Factor analysis grouped 28 items of desired experience into 5 groups including 1) independence, tension release and spiritual development; 2) risk taking, to discover something news and physical development; 3) enjoyment, to see new things and to get away from boring situation; 4) to display ability and creativity and 5) social interaction (cumulative percentage of variance=58.42). The same analysis grouped 28 items of actual recreation experience into 4 groups including 1)independence, tension release and spiritual development; 2) risk taking, to discover something news and physical development; 3) enjoyment, to see new things and to get away from boring situation and 4) to display ability and creativity (cumulative percentage of variance= 55.39). The analysis of differences between desired experiences and actual recreation experiences found that 16 pairs from 28 pairs of recreation experience were significantly different. The comparison on 4 groups of recreation experience that gained from each of recreation area found that 3 groups of recreation experience had significant differences including independence, tension release and spiritual development ($F = 4.032$; $\text{Sig.} = .003$); risk taking, to discover something news and physical development ($F = 3.877$; $\text{Sig.} = .004$) and enjoyment, to see new things and to get away from boring situation ($F = 4.566$; $\text{Sig.} = .001$). Recreation experience significantly correlated with overall satisfaction and the need for revisit the recreation areas in the future.

Kanchana Jantabupha

Student's signature

Thesis Advisor's signature

21 April 2008